

Milica KOSTIĆ*

INTERDISCIPLINARNOST U RADOVIMA
AKADEMIKA NENADA VUKOVIĆA
Kulturološka, zavičajna i ekonomska prožimanja

Sažetak: U radu je prikazan interdisciplinarni pristup stvaralačkom radu akademika Nenada Vukovića u mnogim i raznovrsnim aktivnostima koje ispunjavaju njegovo stvaralaštvo. Rezultat su širokog obrazovanja, i koncentrovanog znanja univerzitetskog profesora, poliglote, naučnog istraživača visokog dometa kulture, umjeća u organizovanju naučnoistraživačkog rada, rukovođenju institucijama, uredničkim sposobnostima...

Dominantno je prikazan interdisciplinarni pristup u najznačajnijim radovima i prožimanja kulturoloških, zavičajnih i ekonomskih sadržaja kroz analizu projekata — monografija i studija koje je radio kao rukovodilac i naučni istraživač u Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti.

Gljučne riječi: *interdisciplinarni, kulturološki, zavičaj, ekonomski, humanističke nauke, društvene nauke, projekat, knjiga-zbornik, doprinos*

UVOD

Akademik Nenad Vuković je po mnogo čemu osoben stvaralac koji u veoma bogatom i raznovrsnom stvaralačkom opusu iz humanističkih nauka izražava interdisciplinarni pristup. Raznorodne lingvističke, književnoistorijske i kulturološke oblasti humanističkih nauka su njegov osnovni vaspitnoobrazovni — pedagoški, naučnoistraživački i profesionalni izbor. U sklopu datog izbora usmene i pisane riječi, u pojedinim djelovima Vukovićevog stvaralaštva, izražene su i naučnoistraživačke teme koje pripadaju i društvenim naukama. To je logično jer je u pitanju istaknuti, afirmisani univerzitetski profesor, poliglota, prevodilac knjiga i studija sa švedskog, poljskog, ruskog i makedonskog jezika, naučni istraživač

* Milica Kostić (Podgorica), akademik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti

širokog formata i bogatog opusa, neumorni naučnik koji je imao i ima *interdisciplinarni* pristup istraživanjima. On je istraživao, analizirao i sublimirao sadržaje, najbitnije karakteristike i osobenosti jezika, kultura, tradicije, temeljene u ekonomskim uslovima i osobenostima zavičaja, (svoga rodnog Pišča, Plužina i Durmitorskog kraja), kao i više oblasti kulture gradskih aglomeracija razvijenih i visokorazvijenih evropskih zemalja u kojima je dugo godina živio i predavao na slavistici poznatih evropskih univerziteta: Jagelonskog univerziteta u Krakovu i Univerziteta u Vroclavu

(Poljska), Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), Univerziteta u Upsali i Univerziteta u Lundu (Švedska), Univerziteta u Getingenu (Njemačka), Univerziteta Crne Gore, kao jedan od osnivača i dugogodišnji dekan Fakulteta dramskih umjetnosti na Cetinju i Univerziteta Mediteran u Podgorici, gdje je bio dekan Fakulteta vizuelnih umjetnosti i rektor Univerziteta.

Kao rezultat raznovrsnog i sadržajnog opusa akademik Vuković u svojim radovima nije dao ogoljeni, jednostrani pristup temama samo iz pojedinih oblasti humanističkih nauka koje spadaju u užu izbor njegovog naučnog usmjerenja i naučne preokupacije. Naprotiv. U rezultatima značajnog broja i vidova njegovih istraživanja, objavljenih radova u zemlji i inostranstvu (posebna izdanja, periodika...) iz njegovog najznačajnijeg profesionalnog izbora (različiti aspekti proučavanja slovenskih jezika i tradicije), prožimaju se sadržaji kulture u najširem značenju i ekonomske prirode, koji su manje ili više prepoznatljiviji, posebno za rodni kraj (Pišče, Plužine, Durmitorsko područje), Crnu Goru i okruženje koje je bilo u sastavu eks-Jugoslavije. On je sa užim i/ili širim interdisciplinarnim pristupom istraživanjima i rezultatima, objavljenim u posebnim izdanjima, časopisima i zbornicima radova sa naučnih skupova u zemlji i inostranstvu, u značajnom broju radova dokazivao istorijske, kulturološke i ekonomske veze i prožimanja raznih, a naročito dominantnih ostvarenja u raznim sredinama i prostorima — zemljama, regionima, gradovima, a posebno u zavičaju, rodnom Durmitorskom kraju i Crnoj Gori. To je posebnost koja je izraz osobene naučnoistraživačke upornosti, radoznalosti i istrajnosti, što karakteriše čitavi period stvaralaštva akademika Vukovića.

EKSPLIKACIJA INTERDISCIPLINARNOSTI

Pokušaćemo da izloženo približimo i potkrijepimo sa nekoliko značajnih sadržaja koji su me sa akademikom Nenadom Vukovićem zbližili — kolegijalno i naučno. Riječ je o njegovim aktivnostima poslije izbora

za vanrednog i redovnog člana Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, njegovom naučnoistraživačkom radu na projektima Akademije, rukovođenju Institutom za jezik i književnost „Petar II Petrović Njegoš“, kao i aktivnom učešću na naučnim tribinama i promocijama pojedinih knjiga kolega iz humanističkih i društvenih nauka i istorije umjetnosti.

Kroz različite aktivnosti akademik Nenad Vuković je ispoljavao interdisciplinarni pristup: u univerzitetskoj nastavi, pojedinim istraživanjima iz više srodnih oblasti, sistematizovanju i prezentaciji relevantnih naučnoistraživačkih nalaza. Stavljao je naglasak na kulturološke i zavičajne teme u datim ekonomskim uslovima u najširem obliku i prožimanja njihovih raznorodnih sadržaja. Sistematično je tretirao i vrednovao sve oblike stvaralaštva kojima je istinski posvećen, bez obzira na to koje je područje iz humanističkih i društvenih nauka.

I

1. Sa intelektualnom širinom, posebnim senzibilitetom i mnogo emocija, uz interdisciplinarni prilaz, treba posebno istaći istraživanja koja su vezana za *zavičaj*, prvenstveno *njegov zavičaj* — Pišče i Durmitorsko područje, oslonjena na pouzdane izvore, građu i izvorni narativni pristup, što je predstavljeno u četiri knjige:

U vjetru miris zavičaja — stvaraoci i zavičaj, gdje akademik Vuković hronološki prati umjetničko predstavljanje zavičaja „od najstarijih vremena do danas u veoma širokom kontekstu različitih nacionalnih i nadnacionalnih književnosti“.

Vrijeme naracije, kao i prva knjiga, predstavlja zavičajno pripovijedanje nekoliko istaknutih stvaralaca iz istorije, umjetnosti i nauke (Vuka St. Karadžića, Mihaila Lalića, Čamila Sijarića, Radovana Zogovića, Janka Đonovića, Dušana Kostića, Skendera Kulenovića, Rista Ratkovića, Baja Pivljanina, arh. A. Gagovića ... Akademik Vuković je kroz djela stvaralaca iz različitih oblasti i vremena pronašao, predstavio i približio prožimanja o zavičajnim temama.

Vukovi korijeni, priredio Nenad Vuković, izvorno je predstavljanje vrsnog „učenika ideja svoga doba“ koji je izučavanjem narodnog jezika, života i narodne misli u datim ekonomskim uslovima u njegovom zavičaju i širem okruženju, zainteresovao i intelektualnu Evropu toga doba.

Semantička polja starih igara / Zabava na Durmitoru je studija sadržaja više vidova humanističkih i društvenih nauka, koju je akademik Nenad Vuković uradio u sklopu potprojekta *Kulturno okruženje*, kojim

je rukovodio (CANU, Podgorica, 2010). U njoj je sadržajno — elaboracijom autentičnih dokaza na osnovu relevantne literature, izvora, slika i besjeda najstarijih pamtiša i dugo godina posvećenih istraživanjima, proučavao i sabrao u neponovljivu, autentičnu stvaralačku cjelinu interdisciplinarnih sadržaja trajne vrijednosti. Neki sadržaji, predstavljeni slikama, vide se golim okom pa su suvišna objašnjenja. Upoređenjem sa brojnim sadržajima u datom ambijentu mogu se iz konteksta izvući i drugi. Ti sadržaji imaju i geografska, demografska i ekonomska obilježja lokaliteta i čitavog prostora Durmitorskog područja u minulim vremenima; posebno poljoprivrede, nekih njenih vidova i drugih tradicionalnih zanimanja.

Neki sadržaji, karakteristike i osobenosti na datom prostoru domicilno stanovništvo je zadržalo i u ovom vremenu, u izmijenjenim uslovima — neuporedivo većeg nivoa društveno-ekonomskog razvoja Vukovićevog rodnog Pišča, Plužina i čitavog područja Durmitorskog kraja, sa koga su, nažalost, veoma izražene migracije stanovništva.

Zajedničko za navedene knjige akademika Nenada Vukovića vezano za zavičajne tema, a posebno svoj zavičaj, jeste da su rezultat intenzivnog i neprekidnog življenja sa zavičajem i posebnih, dodatnih napora koje je trebalo na prikladan način predstaviti u originalnom izdanju.

2. Akademik Vuković je interdisciplinarnim pristupom u velikom dijelu svojih aktivnosti vrednovao i vrednuje i *duhovnost* u svim oblicima, imajući u vidu i semantički značaj za vaspitnoobrazovni, kulturološki, naučni... identitet porodice, plemena, područja, države. To je, pored rodnog Pišča i Durmitorskog kraja i stvaralaca iste ili srodne naučne i umjetničke provenijencije, čije je stvaralaštvo predstavio u svojim djelima, naročito pokazao na primjeru Njeguša i Podlavlanske, Stare Crne Gore iz doba vladavine Petra II Petrovića Njegoša, njegovih savremenika i njihovih potomaka (sveštenika, učitelja, botaničara, pomorskih oficira...), koji su bili lučonoše prosvete i kulture pojedinih područja i države u svom vremenu.

Doživljavao je Njeguše i Petra II Petrovića Njegoša (vladara, vladiku, mislioca, filozofa, poliglota...) kada je bio u svom rodnom kraju, širem zavičaju, sadašnjoj i bivšoj Domovini eks-Jugoslaviji, gdje je radio kao univerzitetski profesor na Sarajevskom univerzitetu, i van Domovine — kada je živio i radio na slavistici poznatih evropskih univerziteta nekoliko država. Akademik Nenad Vuković Njeguše i Cetinje sa bogatom istorijskom, kulturnom, prosvjetnom, diplomatskom, zavičajnom, duhovnom, ekonomskom... i ukupnom prošlošću i savremenošću posebno

doživljava i u sadašnjem vremenu. Na osnovu brojne literature, raznih izvora i arhivske građe sa „pravog izvora“, koju je pažljivo proučavao, usmenom i pisanom riječju pratio je i Njegoševa putovanja po Evropi, ukazujući na prožimanja kulturnih i drugih sadržaja razvijenih civilizacija, čije je vrijednosti Njegoš intelektualno i praktično prenosio u Cetinje i tadašnju državu, a koji su bili noviteti, vrijednosti nemjerljivi za Staru Crnu Goru, kasnije Crnu Goru sa proširenom teritorijom i Crnu Goru u sastavu Jugoslavije. Oni su dragocjeni doprinosi obrazovanju, nauci, kulturi i drugim oblastima Crnoj Gori današnjeg vremena sa obnovljenom državnošću.

Akademik Nenad Vuković ostavio je vidan naučni doprinos o djelima Petra II Petrovića Njegoša, knjaza/kralja Nikole, Iva Andrića i nekih istaknutih ličnosti sa prostora eks-Jugoslavije i Evrope, a koja su objavljivana na raznim jezicima u izdanjima Bosansko-hercegovačke akademije nauka i umjetnosti, Poljske akademije nauka i umjetnosti i Crnogorske akademije nauka i umjetnosti.

Interdisciplinarnost u prilazu istraživanjima iskazana u sintetičkom obliku, podsticala ga je na kontinuelnu posvećenost navedenim temama, od vremena kada je interdisciplinarno proučavao našu narodnu književnost i „nalazio motive uticaje narodne poezije kod naših pisaca“ -- Njegoša, Kralja Nikole... zatim kod uređivačkih aktivnosti izdanja poznatih stvaralaca, koja su objavljena u posebnoj Ediciji Crnogorske akademije nauka i umjetnosti kao izdanja Instituta za jezik i književnost „Petar II Petrović Njegoš“, kao učesnik sa referatom „Tumačenje Gorskog vijenca i književne teorije“ na Međunarodnom naučnom skupu u Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti, posvećenom obilježavanju 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša, predsjednik Odbora za kritička izdanja djela Petra II Petrovića Njegoša i dr.

*

Interdisciplinarni prilaz u naučnoistraživačkom radu, sa prožimanjem sadržaja iz oblasti kulture sa sadržajima nekih drugih oblasti humanističkih, kao i nekih oblasti društvenih nauka, evidentni su u raznim aktivnostima, a naročito u dva značajna projekta Crnogorske akademije nauka i umjetnosti na kojima je akademik Nenad Vuković sa saradnicima radio posljednjih godina: kao rukovodilac istraživanja, naučni istraživač i urednik posebnih izdanja u ediciji: Monografije i studije.

II

1. *Kulturno okruženje* (CANU, 2010) jedan je od jedanaest potprojekata kapitalnog Makro projekta *Crna Gora u 21. vijeku — u eri kompetitivnosti* koji je rađen za Vladu Crne Gore.

S obzirom na bogatu, raznorodnu i sadržajnu naučnu reputaciju, akademik Nenad Vuković je bio rukovodilac toga potprojekta sa *devet tema*, u kojima se prožimaju kulturološki, ekonomski i drugi sadržaji raznih oblika u istoriskoj vertikali događanja, promjenama u sadašnjosti i očekivane vizije u budućem vremenu. Zналаčki osmišljeni i razrađeni konspekt iz više oblasti kulturnog stvaralaštva, čiji je autor akademik Vuković, bio je veoma zahtjevan za konkretna istraživanja. Na realizaciji istraživanja angažovao je afirmisane naučne istraživače i istraživače iz raznih oblasti kulturnog stvaralaštva koji imaju reference iz oblasti koju proučavaju:

- *Kulturna identifikacija države* (mr Petar Čuković)
- *Nasljeđe — Kulturno nasljeđe, Očuvanje i uslovi kulturnog okruženja i Vrednovanje kulturnog nasljeđa* (dr Dragan Bulatović)
- *Kultura življenja — savremeno društvo* (mr Isidora Damjanović)
- *Raznolikost kulturnog okruženja i tradicije — Harmonizacija kulturnih različitosti* (mr Ranko Vuković)
- *Interkulturalni dijalog* (dr Goran Sekulović) i
- *Kultura medija i kultura dijaloga* (prof. dr Zvezdan Vukanović).

Akademik Nenad Vuković, kao odgovorni naučni istraživač, sa bogatim naučnoistraživačkim, pedagoškim i uređivačkim iskustvom i velikim umjećem, osmislio je i koncipirao strukturu interdisciplinarnog podprojekta, usmjeravao saradnju na istraživanjima po tematskim cjelinama i usaglašavanja preliminarnih rezultata, njihovu prezentaciju na Okruglom stolu, koji je održan u Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti, i publikovanje autorskih radova u Zborniku radova, u kome su različiti kulturni sadržaji eksplicirani kao autorski radovi.

Za interdisciplinarni potprojekat, kao cjelinu, u startu je postavio izbor definisanja kulture, u sklopu koga će se obavljati istraživanja. Nije pošao od definicije *kulture, kao društvene djelatnosti* (prema Ustavu), gdje bi trebalo obuhvatiti sve vidove kulturnog stvaralaštva, kvantitativno eksplicirati dinamiku razvoja pojedinačno na osnovu reprezentativnih pokazatelja i na osnovu dobijenih naučnoistraživačkih analiza i studija ponuditi viziju — osnove za Strategiju razvoja djelatnosti u cjelini za određene periode (srednji ili dugi rok).

S obzirom na to da je tema potprojekta naslovljena *Kulturno okruženje*, akademik Nenad Vuković je ponudio i sa naučnoistraživačkim timom saradnika usaglasio osnovnu definiciju „prikladnu za dati projekat“ „...da je kultura sistem djelovanja, jer kultura nije nešto što se naprosto prima. Kulturu treba učiti. Kulture nema bez obrazovanja. Kultura u najširem smislu objedinjuje napore nauke, obrazovanja i uređenja čovjekovog praktičnog djelovanja — rada i održanja. Kultura uslovljava društveni razvoj, formira građanske osnove i institucionalne forme države.“

U uvodnom, autorskom tekstu, predstavio je osnovni konsept potprojekta, ukazujući da je područje kulture uopšte specifično, te je neophodno njeno učešće „u strategiji svjetske kompetitivnosti“ zbog toga što se u kulturi mogu integrisati vizije čitave zajednice, prateći, prvenstveno, „vizije Evrope kao kolijevke vrijednosti“ i civilizacija.

Shodno definisanju uloge i značaja kulture uopšte i razrađenom projektnom zadatku, sažeto je predstavio rezultate naučnih istraživanja iz oblasti koje su obuhvaćene. Koncizno: u vidu *rezimea akcenata svake teme* posebno. Tako je omogućeno korisnicima publikovanih naučnoistraživačkih nalaza da na početku Zbornika radova dobiju bitne informacije o najvažnijim sadržajima iz rada akademika Vukovića i autora iz različitih oblasti kulture.

Posebno su apostrofirane osnovne dimenzije značaja i uloge kulture za Crnu Goru kao multinacionalnu državu i njena uloga u razvoju države. Elaboriran je značaj kulturne baštine „kao neotuđivog prava za nasljeđivanje“, njenih višestrukih vrijednosti i potencijala u istorijskim, umjetničkim, civilizacijskim dostignućima i drugim oblastima gdje se prepoznaju doprinosi eminentnih stvaralaca. Radi se o nepokretnim i pokretnim kulturnim dobrima. Njih bi trebalo održavati, ekonomski valorizovati, uz finansijsku podršku iz više izvora koristeći pozitivna iskustva zemalja Starog kontinenta. Takav pristup je i preporuka da kulturna baština nađe mjesto u svim strategijama budućeg razvoja Crne Gore koje će donositi Vlada Crne Gore, a koje se rade za različite vremenske periode: kratkoročni, srednjoročni i dugoročni.

Naglašeno je da bi trebalo uraditi Nacionalnu strategiju kulture, sa preporukom da se koriste rezultati interdisciplinarnih istraživanja i vizije prezentovani u ovoj knjizi, u najširem obuhvatu, gdje bi se, kao što je regulisano u dokumentima i praksi Evropske unije, naglasila pitanja njene uloge za razvoj turizma, infrastrukturu i ekonomski razvoj na svim nivoima teritorijalne organizacije (naselja, grad, regioni).

Oslonac Nacionalne strategije trebalo bi da bude interdisciplinarno razrađen projekat prema osnovnim: pravnim, ekonomskim i

institucionalnim okvirima vizije kulture definisane u strateškim dokumentima Evropske unije i nekim dokumentima Ujedinjenih nacija. Trebalo bi, kao u dokumentima Evropske unije, posebno istaći potrebu uravnoteženog razvoja kulture kao „najviše vrijednosti, vrijednosti koja se prenosi s pokoljenja na pokoljenje, a koja određuje cjelovitost istorijskih i civilizacijskih dostignuća svake zemlje, vrijednosti koje uslovljavaju posebnost i osiguravaju neprekidnost tradicije i regionalnog razvoja“.

Za korisnike Zbornika radova, raznih struka i nauka, institucije kulture, nadležne resore državne uprave i pojedince, od posebnog značaja su preporuke koje akademik Vuković i saradnici koncizno ističu na više mjesta, a odnose se na potrebu svestrane analize nalaza o kulturi u nacionalnom miljeu i njihovoj sinergiji u kulturi, sa gledišta evropskog zakonodavstva i prakse. Od posebnog je značaja za donosioce odluka na svim nivoima odlučivanja i talentovane kadrove iz pojedinih oblasti kulturnog stvaralaštva, bez obzira na starosnu dob.

I budućim istraživačima koji su posvećeni istraživanjima tematike iz domena kulture sa raznih aspekata, kao i onima koji rade i koji će raditi na zakonodavnim reformama iz kulture, usklađivanju zakona sa tekovinama Evropske unije, trebalo bi da bude polazište i oslonac „evropski društveni model“, uvažavajući interdisciplinarni pristup, jer je kultura velika vrijednost za sve evropske narode, osnovni elemenat evropske integracije raznovrsnih kultura i doprinosi afirmaciji brojnih civilizacijskih tekovina.

Kultura u najširem obuhvatu, posjeduje „...oznake ekonomske, integraciono-društvene, kao i građanske, igra važnu ulogu kad su u pitanju novi izazovi pred kojima se nalazimo“: novi vidovi procesa globalizacije, napredak novih tehnologija, posebno informaciono-komunikacionih, digitalizacija sistema u svim oblastima privrede, vanprivrednih djelatnosti...

Crna Gora trebalo bi da prati napredak u navedenim oblastima, a da se savremenost u radu, očuvanju, prezentovanju kulturnih sadržaja i dobara unaprijedi kroz sinergiju razvoja obrazovanja, nauke, kulture i drugih oblasti.

2. *Paradigme diskursa kulture u Crnoj Gori (CANU, 2019)* je interdisciplinarni projekat iz oblasti kulture, rađen u okviru Programa naučnoistraživačkog rada Odjeljenja humanističkih nauka Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Predstavlja široko kulturno polje na kome je de facto nastavljeno i produbljeno istraživanje iz nekih oblasti širokog obuhvata koje su bile obuhvaćene potprojektom *Kulturno okruženje*; sada sa novim temama i većim produbljenim sadržajima nekih istraživanja

i proširenim timom saradnika. U pitanju je kontinuelno istraživanje kulture u Crnoj Gori u raznim vidovima, sa najširim interdisciplinarnim metodološkim prilazom specifičnostima kulture i pojedinih vidova kulturnog stvaralaštva.

Tako definisan, i za ovakav vid istraživanja prilagođen, „...nastoji da pojave svrsta u usaglašene kategorije, otkrije u njima postojeće međudnose, ustanovi zakone pravilnosti i izvede formulacije koje će biti od predikativne vrijednosti“.

Akademik Nenad Vuković je, kao rukovodilac Projekta, značajki osmislio i uradio projektni zadatak, usaglasio ga sa timom saradnika iz različitih oblasti kulture, obavljao istraživanja, koordinirao saradnju tokom istraživanja i prezentacije, napisao rezime naučnoistraživačkih nalaza svih autora i priredio finalizaciju u vidu Zbornika radova koji je nedavno izašao iz štampe.

Kao rukovodilac naučnoistraživačkog projekta i naučni istraživač, u uvodu *rezime*a Zbornika radova, naglasio je da je osnovni cilj istraživanja: „interpretacija dominantnih modela kulture u Crnoj Gori“. Trebalo je da se istraživačkim nalazima argumentuje stepen saglasnosti bazičnih kulturoloških atributa koji se pojavljuju u različitim diskursima *kulturnih identiteta* u kulturnoj istoriji Crne Gore (slovenski, mediteranski, kontinentalni, orijentalni, vizantinski, zapadni, istočni, evropski, balkanski).

Na realizaciji Projekta radilo je deset afirmisanih autora — naučnih istraživača, i istraživača kredibilnih, sa referencama za oblasti koje su obrađene u ovom zborniku.

— *Paradigme diskursa crnogorske kulture* (prof. dr Siniša Jelušić, vanredni član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti)

— *Kulturna i populaciona prožimanja u praistoriji Crne Gore* (dr Čedomir Marković)

— *Kontrasti i sinteza različitosti u umjetnosti Crne Gore* (doc. mr Abaz Dizdarević)

— *Marijanski kult u sakralnoj umjetnosti Crne Gore* (mr Lucija Đurašković)

— *Narodne umotvorine kao izraz crnogorskog etničkog bića i kulture* (mr Zorica Mrvaljević)

— *Uvod u muzički folklor Crne Gore* (dr Slobodan Jerkov)

— *Prilog tumačenja orijentalno-islamskog identitetskog znaka u Crnoj Gori* (dr Dragana Kujović)

— *Tipološka geneza nasleđenih prostornih obrazaca u savremenim okolnostima građenja u Crnoj Gori* (akad. Branislav Mitrović & doc. dr Pavle Stamenović)

— *Modernizam Petra Lubarda u svjetlosti geneze jedne slike i odnosa prema tradiciji* (mr Petar Ćuković)

— *Crnogorska filmska umjetnost: nacionalne alegorije* (prof. dr Maja Bogojević).

Akademik Nenad Vuković je u uvodu Zbornika radova znalački čitaocima približio esenciju naučnoistraživačkih nalaza za svaku temu koja je obrađena i koja predstavlja autorsku studiju. Predstavio je esenciju sadržaja svakog rada pojedinačno, konstatujući da su usaglašavanjem kroz zajednički rad usaglasili i objedinili cjelinu Projekta koji je veoma uspješno realizovan.

Vrijednosni sud i ocjene rezultata naučnoistraživačkog rada i doprinosa akademika Nenada Vukovića i naučnoistraživačkog tima na ovim istraživanjima, najbolje su dali kompetentni recenzenti rukopisa, uvažene kolege: akademik Niko Martinović, teoretičar kulture i umjetnosti, i prof. dr Aleksandar Čilikov, historičar umjetnosti, vanredni član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Oni su zaključili:

„Naučna istraživanja u Projektu kojeg je osmislio i kojim je rukovodio akademik Nenad Vuković, imala su za predmet „interpretaciju bazičnih elemenata crnogorske kulture...“

„...Zadatak koji se pred projektno istraživanje postavio s velikim uspjehom je dobio odgovor i ukazao na neminovnost daljih istraživanja u ovim oblastima i onim koje nijesu obuhvaćene“ (N. M.) i

„Naučni radovi prezentovani u okviru Projekta kojim je rukovodio akademik Nenad Vuković proizašli su od strane afirmisane i eminentne grupe naučnih stvaralaca različitih profila, visoki stručni kredibilitet i prezentirani rezultat, stručnost u pristupu nizu tema, koncizan i rafiniran jezički stil, upućuju na mišljenje o izuzetno visokoj ocjeni ukupne tekstualne građe...“ (A. Č.).

*

Pridružujem se ocjenama uvaženih kolega. Smatram za nužno da i ja iznesem svoja gledanja iz drugog ugla, budući da se bavim istraživanjima kulture kao društvene djelatnosti. Kroz višegodišnje iskustvo i veoma uspješnu saradnju sa akademikom Nenadom Vukovićem na ovom i drugim projektima, imala sam priliku da se upoznam sa njegovim istraživanjima koja predstavljaju izraz koncentrovanog znanja. Oni potvrđuju naučna pregnuća i uspješnost akademika Nenada Vukovića za izbor naučnoistraživačke teme i saradnika, koncipiranje i razradu sadržaja,

usmjeravanje, realizaciju i prezentaciju interdisciplinarnih istraživanja kroz koja se prožimaju razni oblici kulture na raznim prostorima Crne Gore u istorijskoj vertikali i sadašnjem vremenu.

U sklopu toga preklapaju se i sadržaji srodnih nauka; prvenstveno društvenih: geografske prostorne deskripcije lokaliteta, ekonomske osnove i demografskih kretanja u raznim civilizacijama na kojima su nastajala kulturna dobra, koja predstavljaju nacionalno blago i kulturno — ekonomski potencijal Crne Gore.

ZAKLJUČAK

Stvaralaštvo akademika Nenada Vukovića je veoma bogato i raznovrsno, što je izraz njegovog širokog obrazovanja, široke kulture i bogatog životnog iskustva iz svog zavičaja — Pišća i Durmitorskog kraja, Crne Gore, okruženja iz sredina eks-Jugoslavije, više evropskih zemalja i svijeta; posebno svijeta nauke, kulture i umjetnosti u kome je živio i u kome živi danas.

U raznovrsnim aktivnostima, posebno naučnoistraživačkom radu i objavljenim radovima profesionalne usmjerenosti i kulture u najširem obuhvatu zastupljena je interdisciplinarnost, koju prikazuje kroz veze i prožimanja više vidova humanističkih i društvenih nauka. To upućuje na zaključak da akademik Nenad Vuković pripada stvaraocima visokog dometa posvećenosti nauci, s upornim istraživačkim radom i velikim umijećem i ostvarenim rezultatima.

LITERATURA

- [1] CANU (2011), *Spomenica Crnogorska akademija nauka i umjetnosti 1971–2011*; Jubilarna izdanja, knjiga 6, Podgorica.
- [2] CANU (2010), *Crna Gora u XXI stoljeću — u eri kompetitivnosti- Kulturno okruženje*; Posebna izdanja (Monografije i studije), knj. 73, sveska 9, Podgorica.
- [3] CANU (2014), *Tumačenje Gorskog vijenca i književne teorije*; Zbornik radova *Petar Drugi Petrović Njegoš — Dvjesto godina od rođenja (1813–2013)* br. 1, str. 375–388, Podgorica.
- [4] CANU (2015), *U semantičkim poljima starih igara / Zabava na Durmitoru*; Posebna izdanja (Monografije i studije), knj. 120, Podgorica.
- [5] CANU (2019), *Paradigme diskursa kulture u Crnoj Gori*; Posebna izdanja (Monografije i studije), knj. 150.
- [6] CANU (2014) Promocija knjige Milice Kostić *Nauka i razvoj nauke u Crnoj Gori kroz vrijeme*; Glasnik Odjeljenja društvenih nauka, br. 22.

- [7] CANU (2008, 2015), *Personalna dokumentacija*, Podgorica.
[8] Fondacija Vukove zadužbine: Žabljak, Šavnik, Plužine (2013); *Vukovi korijeni* (Priredio Nenad Vuković)
[9] D. D. i Štamparija Obod (2000), *U vjetru miris zavičaja*; Cetinje.

Milica KOSTIĆ

INTERDISCIPLINARITY IN THE WORKS
OF ACADEMICIAN NENAD VUKOVIĆ
Culturological, homeland and economic permeation

Summary

The paper addresses the interdisciplinary approach to the creative work of Academician Nenad Vuković in the many and manifold activities his creation is impregnated with. They come as a result of the broad education and concentrated knowledge of a University professor, a polyglot, scientific scholar of highly articulated culture, skilled in organizing the scientific-research work, in managing the institutions, with pronounced editorial abilities...

The interdisciplinary approach is being dominantly shown in his most significant papers as well as the permeation of the culturological, homeland and economic contents through the analysis of the projects — monographies and studies he was engaged on as the project leader and scientific researcher within the Montenegrin Academy of Sciences and Arts.